

**Postup při podání žádosti o přiznání nároku na poskytnutí
jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem
podle zákona č. 297/2021 Sb.**

Základní předpoklady pro podání žádosti

1. Došlo k provedení sterilizace v rozporu s právem

Sterilizací v rozporu s právem se pro účely zákona č. 297/2021 Sb.¹ rozumí zdravotní výkon zabraňující plodnosti, k jehož provedení oprávněná osoba

- neudělila souhlas,
- nebo souhlas udělila při takovém porušení právních předpisů upravujících v rozhodném období provedení zdravotního výkonu zabraňujícího plodnosti anebo za takových okolností, jež vylučují nebo vážně narušují svobodu a prostotu omylu uděleného souhlasu.

Porušením právních předpisů a okolnostmi se rozumí zejména působení na oprávněnou osobou (žadatele/žadatelku) v podobě jakéhokoli nátlaku, donucení či přesvědčování, aby se zdravotnímu výkonu zabraňujícímu plodnosti podrobila, jakož i skutečnost, že oprávněná osoba nebyla srozumitelným způsobem a v dostatečném rozsahu informována o svém zdravotním stavu a o účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaného zdravotního výkonu a o jiných možnostech řešení zdravotního stavu, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích.

Za sterilizaci provedenou v rozporu s právem se považuje také sterilizace, k níž byla oprávněná osoba motivována vyplacením sociální dávky podle tehdy platných předpisů o sociálním zabezpečení².

Přiznat jednorázovou částku tak nelze v případě, že nebude v řízení prokázáno provedení sterilizace v rozporu s právními předpisy.

---

¹ Zákon č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů.

² Například § 35 vyhlášky ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí České socialistické republiky č. 152/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

2. K provedení sterilizace došlo v rozhodném období

O přiznání nároku na odškodnění protiprávně provedené sterilizace lze požádat, pokud došlo ke sterilizaci v období od 1. července 1966 do 31. března 2012 ve zdravotnickém zařízení, které je na území České republiky.

3. Od účinnosti zákona neuplynuly 3 roky

Žádost lze podat u Ministerstva zdravotnictví (dále také jen „ministerstvo“) do tří let od účinnosti zákona č. 297/2021 Sb., tj. od 1. 1. 2022 do 1. 1. 2025 včetně.

Žádosti lze podávat:

- poštou – v tomto případě je třeba mít na paměti, že žádost musí být ve shora vymezené lhůtě doručena ministerstvu, nestačí ji tedy poslední den lhůty předat k poštovní přepravě;
- e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem na adresu elektronické podatelny ministerstva (mzcr@mzcr.cz); nebo
- datovou schránkou (ID DS: pv8aaxd)

Bude-li žádost ministerstvu doručena později, ministerstvo ji zamítne.

4. Existují důkazy, že sterilizace byla provedena žadateli/žadatelce protiprávně

Jak je již uvedeno pod bodem 1, ke sterilizaci muselo dojít v rozporu s tehdy platnými právními předpisy. Samo provedení sterilizace k vyplacení jednorázové částky nepostačuje. Za důkazy k prokázání tvrzení žadatele/žadatelky je typicky považována zdravotnická dokumentace žadatele/žadatelky ze zdravotnického zařízení, v němž v rozhodném období došlo k tomuto zdravotnímu výkonu. Dále mohou být důkazem protiprávnosti sterilizace listiny prokazující, že v rozhodném období byla žadateli/žadatelce vyplacena dávka podle předpisů o sociálním zabezpečení³, jejíž poskytnutí bylo vázáno na podstoupení výkonu sterilizace. Podpůrně je možné přiložit i zdravotnickou dokumentaci registrujícího praktického lékaře nebo gynekologa.

Tyto důkazy (listiny) musí žadatel/žadatelka v žádosti dostatečně konkrétně označit, aby si je mohlo ministerstvo na základě zákonem svěřeného oprávnění vyžádat. Označení by mělo obsahovat identifikaci listin a jejich původce (který poskytovatel zdravotních služeb dokumentaci vedl/který orgán listinu vydal a kdy

---

³ Například § 35 vyhlášky ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí České socialistické republiky č. 152/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

a /pokud možno nejlépe také/ pod jakým číslem jednacím a vůči jaké osobě – například mohlo dojít ke změně příjmení).

Žadatel/ka může k prokázání skutečnosti, že ke sterilizaci došlo v rozporu se zákony, předkládat i další listinné důkazy nebo navrhopat výslechy svědků. Osobu svědka je třeba identifikovat minimálně jménem, příjmením a poskytnutím kontaktního údaje. Nejlépe bude svědek identifikován jménem, příjmením, datem narození a bydlištěm.

Oprávněné osoby

Žadatel/žadatelka, jemuž/jíž byla provedena sterilizace v rozhodném období v rozporu s právními předpisy a který/ktará podá včasou žádost o přiznání nároku na vyplacení jednorázové částky u Ministerstva zdravotnictví a v řízení bude nárok žadatele/žadatelky prokázán.

Výše jednorázové peněžní částky

Výše jednorázové peněžní částky činí v případě, že bude žádosti vyhověno, 300 000 Kč.

Náležitosti žádosti (viz možný vzor žádosti)

1. Žádost podávaná Ministerstvu zdravotnictví obsahuje:

- a) jméno a příjmení (případně také jméno a příjmení v době provedení sterilizace, pokud došlo v mezidobí ke změně jména nebo příjmení), datum narození a adresu místa trvalého pobytu žadatele/žadatelky,
- b) vylíčení rozhodných skutečností (kdy a kde došlo k provedení sterilizace a uvedení okolností, za nichž k tomuto zdravotnímu výkonu došlo – zejména okolnosti svědčící o tom, že k tomuto výkonu došlo v rozporu s právními předpisy)
- c) označení listin a jiných důkazních prostředků, jichž se žadatel/žadatelka dovolává na podporu svých tvrzení,
- d) bankovní účet, na který má Ministerstvo zdravotnictví poukázat peněžní částku.

2. Přílohy žádosti (nepovinné)

Listiny a další důkazní prostředky prokazující tvrzení žadatele/žadatelky.

Postup Ministerstva zdravotnictví po podání žádosti

1. Žádosti lze podávat od 1. ledna 2022⁴ do 1. ledna 2025 včetně.
2. Podání žádosti není zpoplatněno správním poplatkem.
3. Dnem podání žádosti u Ministerstva zdravotnictví je zahájeno správní řízení o přiznání nároku na vyplacení jednorázové částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem podle zákona č. 297/2021 Sb.
4. Řízení vede na Ministerstvu zdravotnictví Právní odbor, Oddělení správních agend.
5. Není-li stanoveno v zákoně č. 297/2021 Sb. jinak, postupuje ministerstvo v řízení podle správního řádu⁵.
6. Lhůta pro vyřízení žádosti činí nejdéle 60 dnů ode dne podání žádosti. Do lhůty pro vyřízení žádosti se nezapočítává lhůta, po kterou je řízení přerušeno. Lhůta pro vydání rozhodnutí neběží po dobu běhu lhůty pro předložení zdravotnické dokumentace poskytovatelem zdravotních služeb. Tato lhůta pro předložení zdravotnické dokumentace činí 15 dnů ode dne předložení písemné žádosti ministerstvu poskytovateli zdravotních služeb.
7. Řízení lze přerušit pouze ze zákonem stanovených důvodů (např. usnesením o přerušení řízení spolu s výzvou k odstranění vad žádosti).
8. O žádosti vede ministerstvo správní spis.
9. Žadatel/žadatelka má právo se kdykoliv dotázat na stav řízení a má právo nahlížet do spisové dokumentace, vyjádřit před vydáním rozhodnutí své stanovisko k podkladům rozhodnutí, má právo zvolit si zmocněnce (zplnomocnění je třeba ministerstvu prokázat, a to ve vztahu k zastupování v řízení o žádosti podle zákona č. 297/2021 Sb.).
10. Podle zvláštní úpravy v zákoně č. 297/2021 Sb. může být žadatel/žadatelka zastoupen/-a také právnickou osobou, jejíž zisk se nerozděluje a k jejímž činnostem uvedeným v zakladatelském právním jednání patří ochrana lidských práv a základních svobod a poskytování právní pomoci v souvislosti s touto ochranou; za právnickou osobu jedná k tomu pověřený její zaměstnanec nebo člen, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie. V případě takového zastoupení je ovšem žadatel/žadatelka, resp. zmocněnec povinen doložit naplnění podmínek tohoto zastoupení (plná moc k zastupování žadatele/žadatelky v řízení o přiznání nároku na vyplacení jednorázové částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem, informace, že se jedná o právnickou osobu definovanou v § 9 odst. 2 zákona č. 297/2021 Sb., pověření zaměstnance této právnické osoby a doložení vysokoškolského právnického vzdělání vyžadovaného pro výkon advokacie).
11. V případě, že žádost trpí vadami nebo nedostatky co do povinných náležitostí, bude současně žadatel/žadatelka (popř. jeho/její zmocněnec) vyzván/-a k odstranění vad žádosti nebo k jejímu doplnění ve stanovené lhůtě.

⁴ Dne 1. 1. 2022 nabývá účinnosti zákon č. 297/2021 Sb.

⁵ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

12. Nebudou-li odstraněny vady žádosti ve stanovené lhůtě, aniž by žadatel/-ka požádal/-a o prodloužení lhůty, ministerstvo řízení usnesením zastaví. Proti usnesení o zastavení řízení je možné podat rozklad. O rozkladu rozhoduje ministr zdravotnictví po projednání věci v poradním orgánu – rozkladové komisi⁶.
13. Na základě zákona č. 297/2021 Sb. je Ministerstvo zdravotnictví oprávněno vyžádat si od státních orgánů, fyzických a právnických osob potřebnou součinnost potřebnou ke zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností, zejména si pak vyžádat předložení listin nebo jiných důkazních prostředků.
14. Podáním žádosti se aktivuje také právo oprávněných úředních osob⁷ (zaměstnanců právního odboru, oddělení správních agend) na nahlížení do zdravotnické dokumentace žadatele/žadatelky, a to dokumentace týkající se provedení výkonu sterilizace, v rozsahu nezbytném pro účely vyřízení žádosti, a právo pořizovat si ze zdravotnické dokumentace výpisy či kopie.
15. Pokud si ministerstvo vyžádá zdravotnickou dokumentaci, je osoba (poskytovatel zdravotních služeb), která zdravotnickou dokumentaci vede, povinna ji zaslat ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení písemné žádosti ministerstva.
16. Ministerstvo je oprávněno zpracovávat osobní údaje žadatele/žadatelky, pokud je to nezbytné pro plnění jeho úkolů podle zákona č. 297/2021.
17. Nebude-li žádosti vyhověno, ministerstvo žádost zamítne. Proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti lze podat rozklad. O rozkladu rozhoduje ministr zdravotnictví po projednání věci v poradním orgánu – rozkladové komisi.
18. Proti rozhodnutí ministra zdravotnictví o rozkladu lze podat žalobu ve správním soudnictví. Místně příslušným soudem je Městský soud v Praze a podání žaloby se řídí § 65 a násl. soudního řádu správního⁸. Řízení o této žalobě je osvobozeno od soudního poplatku.

Výplata přiznané jednorázové částky

K vyplacení přiznané jednorázové částky dojde do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí o přiznání nároku. Rozhodnutí je v právní moci, jestliže bylo oznámeno a nelze proti němu podat řádný opravný prostředek (tj. marným uplynutím lhůty pro podání rozkladu nebo rozhodnutím ministra zdravotnictví o rozkladu nebo vzdáním se práva na podání rozkladu).

Výplata jednorázové peněžní částky nepodléhá dani z příjmu.

Vyplacení jednorázové peněžní částky vyplacené státem osobě sterilizované v rozporu s právem se dále nepovažuje za započitatelné příjmy podle zákona o životním a existenčním minimu⁹.

---

⁶ § 152 správního řádu

⁷ § 15 odst. 2 správního řádu

⁸ Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Dotazy lze zaslat na email pro@mzcr.cz nebo

zavolat na 224 972 173 na právní odbor Ministerstva zdravotnictví

Poznámka: Výše uvedené informace jsou zpracovány podle právního stavu ke dni 15. září 2021.

